

بیمه عدم‌النفع و بررسی عوامل مؤثر بر تقاضای آن

مؤلفان: احسان جلالی لواسانی^۱

میررستم اسدالله‌زاده بالی^۲

چکیده

در این مقاله با در نظر گرفتن اهمیت و ضرورت بحث، ضمن بیان نقش بیمه‌های زیان پولی، به خصوص بیمه عدم‌النفع در صنعت و جایگاه آن در فرآیند تولید به بررسی ساختار این بیمه‌نامه، با توجه به اجزای تشکیل‌دهنده آن می‌پردازیم و همچنین با معرفی و تعریف واژه‌هایی چون بیمه‌گر، بیمه‌گذار، موضوع بیمه و حق بیمه در این نوع پوشش و تعریف بیمه‌نامه عدم‌النفع و مشخصات این پوشش بیمه‌ای بیشتر با آن آشنا می‌شویم و با تبیین نقش و جایگاه مدیریت ریسک ضمن پرداختن به اهمیت ارزیابی ریسک در این نوع بیمه‌نامه و همچنین موضوع بیمه، که متأثر از توقف تولید است و به‌صراحت در این بیمه‌نامه مطرح می‌شود، مطالب و نکات حائز اهمیت، با در نظر گرفتن اصول و مبانی طبقه‌بندی ریسک مطرح می‌گردد.

واژگان کلیدی: بیمه‌گذار، توقف تولید، بیمه عدم‌النفع، امنیت تولید، مدیریت ریسک، ارزیابی ریسک، طبقه‌بندی ریسک.

شوشکاو علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

۱. کارشناس ارشد اقتصاد و پژوهشگر پژوهشکده بیمه

۲. کارشناس ارشد علوم اقتصادی
پژوهشکده علوم انسانی

مقدمه

کلیه بخش‌های صنعتی و وابسته، می‌تواند دامنه خطر را افزایش داده و در صورت بروز هر حادثه وقفه‌ای طولانی در روند تولید ایجاد کند. فروش‌های اقساطی و اینترنتی که به واسطه، گسترش فضای رقابتی و پیشرفت تکنولوژی ایجاد شده است، عرصه رقابت را تشدید نموده و فعالان اقتصادی را با چالش‌ها و تدابیر خاصی مواجه می‌کند که اخذ وام‌های اعتباری و بلندمدت که در جهت توانمندی در این زمینه صورت می‌گیرد از مصادیق بارز آن به‌شمار می‌رود و عدم وجود نیروهای متخصص کافی و تسلط بر دانش روز، خطرات دیگری را به وجود می‌آورد که توجه به آنها برای مدیران و به‌خصوص مدیران ریسک بسیار حائز اهمیت است. در اینجا ذکر تعریفی از بیمه عدم‌النفع که برای اولین بار در سال ۱۸۸۰ در انگلستان ارائه شد اهمیت و ضرورت توجه به این بیمه‌نامه را بیش از پیش مطرح می‌کند.

پوشش بیمه آتش‌سوزی خسارت‌های مستقیم وارد به اموال و اشیاء را جبران می‌کند و بیمه‌نامه عدم‌النفع به‌صورت پوشش ثانویه‌ای است که خسارات ناشی از توقف فعالیت عادی بیمه‌گذار به علت آتش‌سوزی را جبران می‌کند. این مثال، موضوع این نوع بیمه را به وضوح بیان می‌کند:

از بین رفتن یک آپارتمان بر اثر آتش‌سوزی، خسارتی مستقیم محسوب می‌شود؛ در حالی که وقتی آپارتمان مذکور بر اثر آتش‌سوزی از بین می‌رود، اجاره‌بهای که از آن آپارتمان نصیب بیمه‌گذار می‌شود نیز عملاً از بین می‌رود و در نتیجه عدم‌استفاده از آپارتمان، در حقیقت برای مالک آن عدم‌النفع شمرده می‌شود.

از بین رفتن یک انبار مملو از کالا، خسارتی مستقیم است و از دست رفتن سود فرضی از فروش آن کالا یک خسارت عدم‌النفع تلقی می‌گردد. هدف از سرمایه‌گذاری در یک کار تولیدی، علاوه بر تولید کار و گردش چرخ‌های اقتصادی سود بردن از آن فعالیت هم هست؛ بنابراین بیمه عدم‌النفع به هر شکل و نوع که باشد ضامن تداوم سود حاصل در زمان بروز

تقاضای بالقوه برای خرید بیمه‌نامه در ایران بسیار وسیع‌تر از تقاضای بالفعل آن است؛ این ادعا با گسترش محسوس شبکه فروش بیمه در کشور در سال‌های اخیر و افزایش مستمر فروش بیمه‌نامه در مقیاس سطح توسعه شبکه فروش ثابت شده است و با توجه به آمار ارائه‌شده از سوی بیمه مرکزی ج.ا.ا. و مقایسه آن نیز این رویداد قابل مشاهده است. در حال حاضر مراجعان به شرکت‌ها و یا نمایندگی‌ها و کارگزاری‌های بیمه برای خرید بیمه‌نامه به‌طور عمده کسانی هستند که قبلاً با نیازهای بیمه‌ای خود آشنا شده‌اند و سپس برای رفع این نیاز به یکی از واحدها در شبکه فروش بیمه مراجعه نموده و یا می‌نمایند. اما هنوز هستند افراد حقیقی و حقوقی که شناخت درستی از نیاز خود ندارند و خطراتی را که با آن روبرو می‌شوند را نمی‌شناسند و یا در صورت شناسایی، نحوه برخورد با آن خطر را درست تشخیص نمی‌دهند و به عبارتی راه‌های انتقال خطر را درست به کار نمی‌برند و چه بسا براند افرادی که از چگونگی تأمین نیازهای خود از شبکه بیمه‌های بازرگانی مطلع نیستند.

بیمه عدم‌النفع^۱ از انواع پوشش‌های بیمه‌ای است که توسط شرکت‌های بیمه با در نظر گرفتن شرایط و رعایت دقیق مسائل کارشناسی و با توجه به نکات لازم در نحوه اعمال مدیریت ریسک و ارزیابی آن از سوی بیمه‌گران ارائه می‌گردد که در این خصوص می‌توان گفت: هر قدر تکنولوژی پیشرفت می‌کند به همان میزان که در بهبود و کیفیت تولید و بهره‌وری اثرگذار و مطلوب است می‌تواند در بروز خطرات و افزایش گستره آن در روند تولید، نقش بسزائی ایفا نماید. امروزه خطرات ناشی از پیشرفت تکنولوژی را نمی‌توان نادیده گرفت. وابستگی بخش‌های مختلف تولید به یکدیگر آنقدر توسعه یافته است که در صورت عدم‌فعالیت در هر بخش به هر علت، روند تولید با وقفه مواجه خواهد شد. وابستگی فرآیند تولید به انرژی و همچنین رایانه‌ای شدن

پوشش بیمه
آتش‌سوزی خسارت‌های
مستقیم وارد به اموال
و اشیاء را جبران می‌کند
و بیمه‌نامه عدم‌النفع
به‌صورت پوشش
ثانویه‌ای است که
خسارات ناشی از توقف
فعالیت عادی بیمه‌گذار
به علت آتش‌سوزی را
جبران می‌کند

1. Business Interruption or Loss of Profit

می‌توانند از این منابع بهره‌مند گردند.

رشد و شکوفایی این نوع بیمه‌نامه به ارتباط فعال و مؤثر سه بخش صنعت به‌طور کلی و صنعت بیمه به‌طور خاص و دانشگاه و مراکز تحقیقاتی به‌عنوان بخشهای علمی بستگی دارد؛ زیرا شناسایی دقیق و مؤثر اجزا و مراحل تولید در هر بخش اقتصادی و صنعتی توسط مدیران صنایع، اعمال شرایط نرخ‌گذاری و تدوین سیاست‌های بیمه‌ای و تسهیل و اجرایی نمودن آن توسط برنامه‌ریزان و کارشناسان صنعت بیمه در کنار تحقیقات و مطالعات کاربردی و جمع‌آوری اطلاعات و آمار و تجربیات سایر کشورها و انعکاس آن به‌صورت مقالات و کتب علمی، می‌تواند کمک بسزائی در توسعه این گونه بیمه‌نامه‌ها باشد.

۱. اهمیت موضوع

گسترش روز افزون صنعت و فناوری‌های نوین که فضا و مکان و عرصه رقابت را برای شرکت‌ها و سازمان‌ها پیچیده کرده و موجب تحول عمیق به‌خصوص در صنعت و فعالیت‌های وابسته شده است، نیاز به این پوشش (عدم‌النفع) را بیش‌ازپیش نشان می‌دهد. در این خصوص حضور و بروز ریسک‌های صنعتی به‌واسطه پیشرفت‌ها و افزایش آگاهی‌ها و همچنین دستاوردهای صنعتی که از یک‌طرف به‌واسطه کاستن زمان تولید و افزایش دقت و بالابردن کیفیت در سازه‌ها ایجاد شده و از طرف دیگر استفاده بهینه و مطلوب از زمان و کاهش هزینه تولید، عرصه رقابت را برای شرکت‌ها و بخش‌های صنعتی تنگ‌تر از پیش نموده که در این فرآیند بروز هر مانعی که منجر به توقف در تولید و فرآیند آن و یا تغییر در طرح‌ها گردد می‌تواند ضرر و زیان بسیاری برای فعالان اقتصادی در این بخش‌ها ایجاد کند.

توقف تولید عبارت است از هر مانعی که در امر تولید در نتیجه خسارت مادی ایجاد و منجر به از دست دادن سود یا منجر به صرف مخارج غیرتولیدی شود؛ با توجه به این تعریف، می‌توان ریسکی را که شرایط

آتش‌سوزی و خسارت و تعطیل شدن آن واحد تجاری است. در سال‌های اخیر از میان انواع بیمه عدم‌النفع، از درآمد خالص و خسارت واقعی استقبال بیشتری شده است (کریمی، ۱۳۷۷).

از سوی دیگر شرکت‌های بیمه که تأمین‌کننده و ارائه‌دهنده پوشش‌های مناسب برای نیازهای بیمه‌گذاران هستند باید با نگاهی جامع به شناسایی و ارزیابی ریسک‌های موجود پرداخته و با ارائه پوشش‌های مناسب بیمه‌ای به تقاضای ایجادشده در بازار در این خصوص پاسخ دهند؛ زیرا کثرت خطر می‌تواند تنوع بیمه‌نامه را از سوی بیمه‌گذاران به دنبال داشته باشد. به‌طوری‌که با طبقه‌بندی ریسک و شناسایی ریسک‌های بیمه‌ای و دقت نظر در ارزیابی و شناسایی ریسک، می‌توان نیازهای بیمه‌ای را در این خصوص با پوشش‌های مناسب تأمین کرد و در این عرصه بیمه عدم‌النفع نیز می‌تواند از جمله پوشش‌های بیمه‌ای به حساب آید که گسترش و توسعه آن، نیاز به شناخت و آگاهی بیشتر دارد.

آنچه را که در این مقاله به آن می‌پردازیم، معرفی و بیان مبانی اصولی و کلی حاکم بر این بیمه‌نامه (عدم‌النفع) است که با توجه به نقش و اهمیت این پوشش در فرآیند تولید می‌توان از آن به‌عنوان امنیت تولید نیز یاد کرد که برای بیمه‌گذاران به‌خصوص فعالان اقتصادی بسیار حائز اهمیت بوده و پرداختن به این موضوع برای بیمه‌گران و شرکت‌های بیمه نیز مثمر ثمر است و ضرورت توجه به این نوع پوشش بیمه‌ای را بیش‌ازپیش مطرح می‌کند.

از سوی دیگر با توجه به آنکه در تهیه این مقاله به علت عدم انجام مطالعات کافی توسط پژوهشگران و متخصصان بیمه‌ای با کمبود منابع فارسی مواجه شده و از منابع خارجی در تکمیل برخی از مباحث استفاده شده است، از این رو پرداختن به این موضوع جهت انجام کارهای مطالعاتی و تحقیقاتی همان‌طور که قبلاً نیز یاد آوری شد توصیه می‌گردد و دانشجویان بیمه نیز

توقف تولید عبارت
است از هر مانعی که
در امر تولید در نتیجه
خسارت مادی ایجاد و
منجر به از دست دادن
سود یا منجر به صرف
مخارج غیرتولیدی شود

بیمه‌پذیری^۱ دارد و با پرداخت مبلغی به‌عنوان حق‌بیمه از سوی بیمه‌گذار، توسط بیمه‌گر تحت پوشش قرار می‌گیرد خطر توقف تولید نامید و پوششی که در این خصوص، بیمه‌گذار از بیمه‌گر خریداری می‌کند را پوشش بیمه عدم‌النفع نامید. شرایط تحقق خطر، مورد بیمه، استثنائات، نحوه فرآیند مدیریت ریسک^۲ و ... در این قبیل بیمه‌نامه‌ها بسیار حائز اهمیت است و توجه به آن ضروری و دانستن آن برای بیمه‌گذاران به‌خصوص صاحبان و فعالان در بخش‌های تولیدی اهمیت بسیاری دارد.

شرط اصلی پرداخت خسارت در بیمه عدم‌النفع، توقف تولید بر اثر خسارت مادی است؛ بنابراین هرگونه توقف تولید نمی‌تواند مصداق تحقق خسارت محسوب گردد؛ زیرا در برخی موارد عواملی باعث توقف تولید می‌شوند که خارج از قاعده و تجربه هستند و بیمه‌گر نمی‌تواند امکان تحقق آنها را در ارزیابی خطر پیش‌بینی کند. البته توجه به این عوامل و شناخت بیشتر نسبت به خطرات و حوادث با توجه به نوع فعالیت و تولید از یک سو و توجه به پیشرفت‌ها و روش‌های جدید تولید که فرآیند تولید نیز متأثر از آن بوده و مبتنی بر دانش روز می‌باشد از سوی دیگر، اهمیت و ضرورت توجه به بیمه‌نامه‌های عدم‌النفع را بیش از پیش مطرح می‌نماید.

۲. ساختار کلی بیمه عدم‌النفع

بیمه عدم‌النفع دارای سه رکن بیمه‌گر، بیمه‌گذار و مورد بیمه است و مانند سایر بیمه‌نامه‌ها استثنائات، عوامل مؤثر بر نرخ بیمه و شرایط و اصول بیمه‌ای بر آن حاکم است.

در هر بیمه‌نامه عدم‌النفع به‌طور کلی عامل‌های اصلی به شرح بیمه‌گر، بیمه‌گذار، مورد بیمه، استثنائات بیمه‌نامه و حق‌بیمه وجود دارد. بیمه‌نامه عدم‌النفع در ایران بیشتر

۱. خصوصیات ریسک بیمه‌پذیر: دو نوع ریسک خالص و خاص را ریسک‌های مناسب برای بیمه به حساب می‌آورند که دو حالت زیان و عدم‌زیان برای آنها تصور می‌شود.
۲. فرآیند مدیریت ریسک عبارت است از شناسایی ریسک، اندازه‌گیری ریسک، ارزیابی ریسک و کنترل ریسک.

به همراه پوشش

آتش‌سوزی ارائه

می‌شود و به شکل

جداگانه و در قالب یک بیمه‌نامه

مشخص و با نرخ معین و به‌صورت یک قرارداد مستقل بین بیمه‌گر و بیمه‌گذار تاکنون ارائه نشده است. اما در برخی از شرکت‌های بیمه به‌صورت مستقل به بیمه‌گذاران در صورت درخواست ارائه می‌شود.^۳ قبل از آنکه به ساختار این بیمه‌نامه پردازیم لازم است با مراحل تولید در یک مؤسسه تولیدی یا کارخانه آشنا شویم. مراحل خط تولید عبارت است از مجموعه عوامل و دست‌اندرکارانی که حضور و کاربرد آنها چه به‌صورت مکانیکی و چه فیزیکی در فرآیند تولید حائز اهمیت است و بدون وجود هر یک از آنها تولید صورت نمی‌گیرد (جلالی، ۱۳۷۹)؛ از این‌رو مراحل تولید در هر مؤسسه یا بنگاه تولیدی به مراحل خاص تقسیم می‌شود. یقیناً تولید یک دستگاه خودرو با تولید یک دست‌کت و شلوار متفاوت است و در ساختار هر یک، ریسک‌های متفاوت با ویژگی‌های خاص مطرح است و هر مرحله با شرایط و ویژگی‌های خاص خود تعریف و طبقه‌بندی می‌شود. همان‌طور که در بیمه‌نامه آتش‌سوزی پس از تعریف و ارائه طبقه خطر، نرخ بیمه محاسبه و اعمال می‌گردد، در بیمه‌نامه عدم‌النفع نیز می‌تواند این روال صورت پذیرد. در بیمه عدم‌النفع، بیمه‌گذار باید کلیه

۳. این بیمه‌نامه در برخی از شرکت‌های بیمه قابل ارائه است.

شرط اصلی پرداخت

خسارت در بیمه

عدم‌النفع، توقف تولید

بر اثر خسارت مادی

است

و استثنائات این بیمه‌نامه نیز می‌تواند در ارائه و انعقاد بهتر و کارتر این بیمه‌نامه نقش اساسی داشته باشد بیمه‌نامه عدم‌النفع که در ایران به ضمیمه یک بیمه آتش‌سوزی^۱ صادر می‌گردد رکن اساسی بیمه‌گر، بیمه‌گذار، مورد بیمه، نرخ بیمه و استثنائات^۲ به این شرح تعریف کرد:

- **بیمه‌گر:** شرکت صادرکننده بیمه‌نامه؛

- **بیمه‌گذار:** کارخانه یا صاحب‌بنگاه

تولیدی یا اقتصادی است که در قرارداد بیمه،

نفع بیمه‌ای دارد.

- **موضوع بیمه:** در این بیمه‌نامه و براساس

این پوشش چنانچه بر اثر خسارت مادی، وقفه‌ای

در جریان تولید واحد اقتصادی یا دستگاه تولیدی

پیش آید، بیمه‌گر درآمد ازدست‌رفته ناشی از توقف

تولید را طبق شرایط قرارداد بیمه عدم‌النفع پرداخت

می‌کند؛ موضوع بیمه عدم‌النفع، شیء یا جسم مادی

نیست بلکه موضوع این بیمه تأمین زیان پولی، اعم از

هزینه‌های جاری و سود است که بیمه‌گذار بر اثر تحقق

خطرهای بیمه‌شده و توقف تولید از دست داده است

(کریمی، ۱۳۷۷). در بیمه عدم‌النفع، زیان ناشی از توقف

تولید یا فعالیت برای مدت مشخصی تا زمان شروع

فعالیت مجدد واحد تولیدی بیمه‌شده جبران می‌گردد

که این زیان عبارت است از: سود خالص بنگاه تولیدی

که در طول مدت توقف ازدست‌رفته است؛ هزینه

دستمزد کارکنان و کارگران که با تعطیلی فعالیت هم

وجود دارد و همچنین سایر شرایطی از قرارداد که

پوشش بیمه‌ای برای آن از سوی بیمه‌گذار خریداری

شده است مانند صرف هزینه‌های انتقال واحد تولیدی،

زیان عملیات، هزینه کارشناسی جهت برآورد خسارت

و کلیه خساراتی که بیمه‌گذار در صورت پذیرش

بیمه‌گر، مبادرت به اخذ پوشش آن می‌کند. البته

۱. بیمه‌نامه شرکت‌های خودروسازی که در آن بیمه‌نامه عدم‌النفع ضمیمه بیمه آتش‌سوزی ارائه می‌شود و حق بیمه آن پس از محاسبه با حق بیمه آتش‌سوزی جمع و به صورت یکجا دریافت می‌گردد که البته در برخی موارد پوشش اتکایی نیز اتباع می‌گردد.

۲. جهت آشنایی با استثنائات می‌توان به متن قرارداد بیمه‌نامه مراجعه کرد.

قسمت‌های

واحد تولیدی

خودرا بیمه کند و

نمی‌تواند بعضی

از قسمت‌ها را از

قرارداد بیمه جدا کند؛

زیرا در فرآیند تولید، عوامل وابسته بسیاری وجود

دارد و همه این عوامل باید بدون توقف و با هماهنگی

یکدیگر به کار خود ادامه دهند تا تولید از روند منطقی

و توجیه اقتصادی برخوردار گردد. در ارزیابی خطر

باید کلیه مراحل با دقت مورد بررسی و کارشناسی

قرار گیرد؛ زیرا به واسطه یک سهل‌انگاری در اعمال

گزارش و بررسی و اعمال فرآیند ارزیابی خطر،

احتمال صدور نرخ نامناسب و عدم‌ارائه پوشش لازم

و کافی ممکن می‌گردد. حضور یک تیم متخصص و

کارشناس از سوی بیمه‌گر برای صدور چنین بیمه‌نامه‌ای

لازم و ضروری است که علاوه بر شناخت کامل اصول

بیمه بر نحوه فعالیت کاری و فرآیند تولید نیز مسلط

باشند و توان بررسی مراحل ارزیابی ریسک را نیز

داشته باشند. از طرفی شناخت بیمه‌گذار از نحوه پوشش

موضوع بیمه عدم‌النفع،

شیء یا جسم مادی نیست

بلکه موضوع این بیمه

تأمین زیان پولی، اعم از

هزینه‌های جاری و سود

است که بیمه‌گذار بر اثر

تمقق فطری بیمه‌شده و

توقف تولید از دست داده

است

برخی از صاحب نظران بیمه‌ای تعهد بیمه‌گر در جبران خسارت در بیمه عدم‌النفع را فقط به پرداخت سود ازدست‌رفته^۱ و هزینه‌های جاری^۲ بر اثر توقف تولید می‌دانند (کریمی، ۱۳۷۷)، به طوری که اگر خسارت اتفاق نمی‌افتاد این هزینه‌ها و زیان‌ها قابل برآورد و تشخیص نبود که دانستن این نکته برای بیمه‌گذاران در هنگام اخذ چنین پوششی می‌تواند اولویت خاصی داشته باشد.

– نرخ بیمه: از آنجا که روند ارزیابی ریسک و شناسایی مراحل تولید و برآورد خسارت احتمالی و میزان آن نیازمند کار کارشناسی دقیق و مبتنی بر شناخت عوامل و فرآیند تولید است و با توجه به آنکه نرخ بیمه نیز تابعی از خسارت و تعداد دفعات خسارت محتمل است، تشخیص آن و اعمال نرخ‌گذاری در جبران خسارت‌های این نوع بیمه، بسیار مهم و مؤثر است و در محاسبه نرخ بیمه میزان خسارت و تعداد خسارت، نقش بسزائی دارد.

حق بیمه در بیمه‌نامه عدم‌النفع با توجه به نمونه‌هایی که در ایران مطالعه شده با توجه به نرخ بیمه آتش‌سوزی محل مورد بیمه، بیمه‌گذار، مدت زمانی که بیمه‌گذار مایل است از پوشش بیمه عدم‌النفع استفاده کند و همچنین محل مورد بیمه تعیین می‌شود (به طوری که در بیمه‌نامه عدم‌النفع، محلی برای پرداخت خسارت معتبر است که در بیمه‌نامه از آن نام برده شده است مگر آنکه در بیمه‌نامه قید شده باشد که محل‌های مختلف تحت پوشش بیمه‌نامه قرار دارند).

۳. تکنولوژی و امنیت تولید

گسترش فناوری و توسعه تکنولوژی موجب تغییر در روند تولیدات صنعتی و کارخانه‌ای می‌شود و سرعت تولید و دقت آن را بالا برده و از لحاظ اقتصادی با توجه به کاهش دادن هزینه تولید و زمان انجام فرآیند و ایجاد صرفه اقتصادی، ناگزیر از به کارگیری آن در فرآیند تولید هستیم. ولی از سوی دیگر همین فناوری به واسطه دلایلی چون بومی‌نشدن و عدم استفاده صحیح و همچنین

۱. سود ازدست‌رفته، سودی است که بیمه‌گذار در صورت ادامه تولید تحت شرایط عادی احتمالاً می‌توانست به دست آورد؛ به عبارت دیگر سودی که بیمه‌گذار بر اثر توقف تولید بیمه از به دست آوردن آن محروم شده است.
۲. هزینه‌هایی که در زمان توقف تولید می‌پردازند.

کند؛ چرا که تصور وقوع حادثه‌ای که منجر به توقف تولید در فعالیت تولیدی گردد با توجه به عواقب آن بسیار سخت به نظر می‌رسد و می‌توان پوشش بیمه‌ای را بهترین راه مواجهه با چنین خطراتی به حساب آورد. هر چند در این مقوله نگاه تیزبین مدیران شرکت‌های بیمه‌ای به عنوان بیمه‌گر در طراحی بیمه‌نامه‌های نوین بسیار حائز اهمیت است. در اینجا می‌توان سه نکته مهم در خصوص پوشش عدم‌النفع ذکر کرد:

- شناسایی خطر

شناسایی خطر، شناسایی ریسک‌هایی است که می‌توان آنها را مسبب توقف تولید در واحدهای تولیدی و اقتصادی دانست؛ به طوری که وقعه ایجاد شده منجر به زیان پولی گردد؛ بنابراین ریسک مطرح شده نیاز به تعریف دارد و با توجه به گسترش فناوری، دامنه و تنوع این ریسک‌ها نیز گسترده و نیازمند نگرشی عمیق‌تر به آن از سوی بیمه‌گران است؛ به طوری که با در نظر گرفتن طبقه‌بندی ریسک، ریسک‌های ناشی از تکنولوژی معرفی می‌شوند و ضمن به کارگیری و اعمال فرآیند مدیریت ریسک، در خصوص آنها، ریسک‌های مناسب با پوشش عدم‌النفع را شناسایی می‌کنند و نسبت به نحوه محاسبه نرخ این قبیل ریسک‌ها با توجه به شرایط زمانی و مکانی عصر حاضر اقدام می‌شود و متناسب با آن هر خطری که منجر به ایجاد وقفه در تولید شود و به واسطه بروز آن زیان پولی متوجه بیمه‌گذار گردد از سوی بیمه‌گر تحت پوشش قرار می‌گیرد؛ از این رو شناسایی کلیه قسمت‌های واحدهای تولیدی توسط بیمه‌گر ضروری است و این شناسایی بر نحوه اعمال شرایط عمومی بیمه‌نامه و همچنین حق بیمه تأثیر بسزائی دارد.

- در نظر گرفتن جنبه اجتماعی این نوع بیمه

تحصیل این نوع بیمه‌نامه را می‌توان عاملی در جهت

به واسطه عدم تأمین لوازم و شرایط استفاده آن و گاه به واسطه بروز ریسک‌های جدید، موجب وقفه در تولید می‌شود و این توقف در تولید منجر به ضرر و زیان‌های اساسی برای بنگاه تولیدی یا اقتصادی شده و نیازمند چاره‌اندیشی است. شاید در گذشته اگر یک واحد صنعتی بر اثر آتش‌سوزی خسارت می‌دید، پرداخت خسارت تقریباً برای ادامه حیات کافی بود؛ ولی امروزه چنین نیست؛ از یک سو به واسطه ارتباط واحدهای صنعتی با یکدیگر در نتیجه ورود خسارت و تعطیلی یک واحد صنعتی، چه بسا موجبات زیان واحدهای صنعتی دیگر نیز فراهم گردد؛ از این رو پرداخت خسارت مادی برای ادامه فعالیت کافی نیست. امروزه برق، انرژی الکتریکی، رایانه و اینترنت، پایه و محور فعالیت‌های بخش‌های اقتصادی و صنعتی‌اند. یک واحد صنعتی یا اقتصادی را در نظر بگیرید که به واسطه خرابی دستگاه رایانه یا خرابی بخشی از سیستم‌های الکترونیکی، تولید یا روند فعالیت آن متوقف شود، فضای مطرح شده را کمی ملموس‌تر در نظر بگیرید؛ تصور کنید اتصالات الکتریکی و بار اضافی ایجاد شده در مدار سبب قطع انرژی الکتریکی در یک کارگاه تولیدی شده و این خسارت سبب ایجاد وقفه در تولید شده است؛ بنابراین تحمل مدت زمانی که کارخانه تعطیل است و محصول تولید نمی‌شود برای کارخانه‌دار دشوار خواهد بود. گذشته از این برخی از مخارج ثابت که به تولید ارتباط نداشته و با تعطیلی و توقف تولید همچنان باقی می‌ماند، به عنوان نمونه پرداخت اقساط وام‌های دریافت شده از مؤسسات اعتباری و بانکی که توقف ایجاد شده مانعی برای پرداخت آن نیست، همه و همه نیازمند توجه اساسی و روی آوردن به راهکاری برای جبران این خسارات را بیش از پیش برای مدیران و برنامه‌ریزان صنعت بیمه مطرح می‌کند.

نوع نگاه به مقوله فناوری و توجه به مخاطرات ایجاد شده از آن می‌تواند نیاز بیمه‌ای را برای صاحبان بنگاه اقتصادی و تولیدکنندگان بیش از پیش نمایان

شناسایی فطر، شناسایی

ریسک‌هایی است که

می‌توان آنها را مسبب

توقف تولید در واحدهای

تولیدی و اقتصادی

دانست؛ به طوری که وقفه

ایجاد شده منجر به زیان

پولی گردد

۱. ریسک با توجه به ساختار طبیعی و ویژگی آن به چهار دسته کلی تقسیم می‌شود: ریسک خالص (ایستا)، ریسک سوداگرانه (پویا)، ریسک خاص و ریسک عام.

۲. فرآیند مدیریت ریسک عبارت است از: شناسایی ریسک، اندازه‌گیری ریسک، ارزیابی ریسک و کنترل ریسک.

حمایت از نیروی کار دانست؛ زیرا با اخذ پوشش عدم‌النفع توسط بیمه‌گذار، کارگران و کارمندان واحد صنعتی در مدت تعطیلی محل کار خود، حقوق و دستمزد دریافت می‌کنند و ناگزیر نیستند که در جست‌وجوی کار دیگری باشند و کارفرما هم نیروی کار ماهر و کارآمد خود را از دست نخواهد داد (کریمی، ۱۳۷۷). بنابراین خرید این گونه بیمه‌نامه تأثیر اجتماعی نیز دارد.

- تأمین بیمه‌ای

وجه دیگر این پوشش بیمه‌ای تأمین بیمه‌ای است که برای تولیدکنندگان و صاحبان واحدهای صنعتی ایجاد می‌شود؛ زیرا اخذ این پوشش می‌تواند سهم بسزائی در آرامش خیال مدیران و فعالان اقتصادی داشته باشد و در جهت بهره‌وری و رقابت اقتصادی و تولیدی نقش محوری دارد؛ به طوری که در صورت بروز وقفه‌ای در روند تولید، زیان‌های ناشی از این توقف، عملاً با در اختیار داشتن بیمه‌نامه عدم‌النفع جبران و از این رو عرصه رقابت برای صاحبان بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی با چالش جدی روبرو نخواهد شد. بنابراین می‌توان بیمه‌نامه عدم‌النفع را ضامن امنیت تولید نیز دانست.

۴. بررسی نکات اصلی در بیمه‌نامه عدم‌النفع با

نگاهی به تجربه سایر کشورها

تجربیات سایر کشورها در زمینه بیمه، به خصوص بیمه‌های عدم‌النفع با توجه به بررسی‌های به عمل آمده و مطالعات صورت گرفته می‌تواند برای برنامه‌ریزی بلندمدت در حوزه این نوع پوشش بیمه‌ای مفید باشد. البته در حالت کلی وقوع پدیده سونامی، واقعه ۱۱ سپتامبر، بحران فرانسه، اعتصاب کارکنان بخش حمل‌ونقل عمومی آمریکا و ... که شرکت‌های بیمه را دچار چالش و اتخاذ تدابیر در جهت رویارویی با چنین خطراتی نمود می‌تواند به عنوان تجربه‌های مفید مورد بهره‌برداری قرار گیرد. البته لازم به ذکر است که ساختار شرکت‌های بیمه داخلی با توجه به سیاست تعرفه‌ای حاکم بر روند قوانین بیمه‌ای در ایران اجازه

فعالیت بیمه‌گری به شکل گسترده در جهت اعمال و اجرای این الگوبرداری‌های منطقی را نمی‌دهد. اما می‌توان جهت بررسی و ارائه برنامه‌ریزی مناسب در چشم‌انداز آتی این موارد را ارزیابی و تحلیل کرد. با توجه به فراهم‌شدن زمینه‌های لازم برای حضور بخش خصوصی، خصوصی کردن شرکت‌های بیمه دولتی، ایجاد طرح تحول بیمه‌ای، حرکت در جهت آزادسازی نرخ و جایگزینی نظارت مالی به جای نظارت تعرفه‌ای، شاهد تحولات جدیدی در این راستا در صنعت بیمه ایران نیز خواهیم بود.

توسعه فناوری و ورود صنایع جدید، ریسک‌ها و خطرات جدیدی را ایجاد کرده و دامنه این نوع خطرات به حدی است که مؤسسه بیمه‌گذار را با خطر ورشکستگی و بحران مالی مواجه می‌کند. تنوع ریسک‌های زیان‌پولی یا عدم‌النفع در بخش‌های مختلف بیمه‌ای مطرح شده و در بخش انرژی و صنعت و معدن، شرکت‌های بیمه داخلی می‌توانند بیمه‌نامه‌های زیر را عرضه کنند:

- بیمه عدم‌النفع ناشی از آتش‌سوزی؛

- بیمه عدم‌النفع ناشی از شکست ماشین‌آلات؛

خساراتی که از سوی بیمه‌گر پس از وقوع خطر

آتش‌سوزی یک کارخانه یا مؤسسه تولیدی و یا ناشی از شکست ماشین‌آلات خط تولید پرداخت می‌شود شامل خسارت‌های وقفه در تولید و ازدست‌دادن درآمد و در نتیجه زیان پولی وارد بر مؤسسه تولیدی است.

عواملی که در ارزیابی خطر بیمه عدم‌النفع موثرند، عبارت‌اند از:

- میزان ریسک خطر اصلی بیمه‌شده (بیمه

آتش‌سوزی یا شکست ماشین‌آلات)؛

- وضعیت اقتصادی مؤسسه بیمه‌شونده (رونق و یا رکورد در تولید و فروش)؛

- نحوه ثبت حساب‌های مالی شامل صورت‌های

سود و زیان و ترازنامه و روند سوددهی یا زیان‌دهی

آن؛

- واکنش در برابر ریسک

در این خصوص به فعالیت‌ها و روش‌های متفاوتی می‌توان اشاره کرد. اما واکنش در برابر خطر را می‌توان از یک منطقه به منطقه دیگر و از یک کشور به کشور دیگر متفاوت و به ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی آن کشور وابسته دانست. از آن نمونه می‌توان به منزلت شخصی، آزادی فردی، اعتماد به نفس، توجه به خطر و اهمیت دادن به موفقیت اشاره کرد که از عوامل مهم و اثرگذار بر تصمیم شخص برای خرید بیمه است. صرفاً الگوبرداری و توجه به بیمه‌های صادره در شرکت‌های خارجی نمی‌تواند راهکار مناسبی برای یک کشور به حساب آید؛ زیرا استفاده از تکنیک‌های مدیریت ریسک^۱ در این موارد به‌عنوان یک راهکار مناسب در برنامه‌ریزی‌های کلان صنعت بیمه می‌تواند مطرح باشد که پس از شناسایی ریسک منجر به ارائه نوع برخورد و رفتار با آن می‌گردد که در بیمه عدم‌النفع نیز این موضوع به شکل‌های دیگر خود را نشان می‌دهد.

- توجه به عامل ایجاد وقفه در تولید

در یک کارخانه یا بنگاه اقتصادی تولیدی ریسک‌های متفاوتی می‌تواند سرمنشاء توقف تولید باشند. مدیریت بنگاه اقتصادی باید با طراحی مدیریت ریسک در ساختار سازمانی به ارزیابی و تحلیل ریسک بپردازد. این نکته که مدیریت یک بنگاه تولیدی چه میزان از یک ریسک را نزد خود نگهداری و چه میزان را انتقال می‌دهد و یا چه تدابیری را برای کاهش ریسک به کار می‌گیرد؟ در روند فعالیت و تداوم حیات بنگاه اقتصادی به‌طور کلی و در اتباع بیمه‌نامه عدم‌النفع به‌طور خاص نمایان می‌شود.

در این خصوص فعالیت‌های بسیاری از شرکت‌های بزرگ اقتصادی را نیز می‌توان در گرو نوع نگاه مدیریت سازمان به مسائل محیطی دانست که در خصوص بیمه‌نامه عدم‌النفع توجه مدیر بنگاه اقتصادی به عوامل ذکر شده و همچنین شناخت دقیق از خطرات احتمالی و آشنایی با چنین پوشش بیمه‌ای بسیار حائز اهمیت است و نقش

۱. نگهداری، گریز، اجتناب، کاهش، انتقال، ترکیب، خنثی‌سازی

- دوره زمانی و قابلیت جایگزینی خطوط تولید و ماشین‌آلات؛
- دوره انتظار؛
- مدت سرمایه بیمه؛
- بررسی احتمالی وقوع خطر عدم‌النفع؛
- سوابق خسارتی بیمه‌گذار.

که اغلب در نتیجه وقوع خطر اصلی و یا وقفه‌هایی که معمولاً کمتر از ۱۵ روز تحت عنوان «دوره انتظار» نامیده می‌شود، تحت پوشش بیمه‌ای قرار نمی‌گیرند ولی مدت‌های بیش از آن مدت و حداکثر تا مدت زمان «دوره غرامت» که به‌عنوان مدت بیمه تلقی می‌شود، بیمه می‌شود.

مبلغ بیمه براساس میزان تولید و فروش قابل انتظار و تا سقف زمانی محدود تعیین می‌شود. در کشورهای توسعه‌یافته، بیمه عدم‌النفع به همراه بیمه آتش‌سوزی یا شکست ماشین‌آلات از سوی مدیران نفت، گاز، پتروشیمی، صنایع و معادن خریداری می‌شود و این نوع بیمه از مهم‌ترین بیمه‌نامه‌هایی است که از ورشکستگی مؤسسه اقتصادی و تولیدی جلوگیری می‌کند. در مجموع، این پوشش بیمه‌ای به تنهایی برای بقای صنایع پس از وقوع خسارت امری ضروری است.

بیمه تروریسم، بیمه عدم‌النفع و نحوه مدیریت ریسک و همچنین معرفی و طراحی بیمه‌نامه‌هایی که مبتنی بر ارزیابی و شناسایی خطر است از جمله اقداماتی است که توسط شرکت‌های بیمه در نقاط مختلف دنیا مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد. با توجه به طبقه‌بندی ریسک و تقسیمات آن و اعمال مدیریت ریسک و همچنین ضرورت توجه به ریسک‌های بیمه‌پذیر، می‌توان راهکارهای مناسب در خصوص برنامه‌ریزی بیمه‌ای برای ساختار بیمه‌ای کشور طراحی و تدوین کرد.

در فرآیند مدیریت ریسک - به‌خصوص در بیمه‌های عدم‌النفع - نکات و موارد خاصی نیاز به توجه دارند که بارزترین آنها را می‌توان به این شرح مطرح کرد:

در بیمه عدم‌النفع

شناخت اجزا و مراحل

تولید و نمونه تشخیص

ریسک بسیار مائز

اهمیت است

مؤثری در تقاضای این قبیل بیمه‌نامه‌ها محسوب می‌گردد. خطر آتش‌سوزی، یک ریسک بیمه‌ای قابل پوشش توسط بیمه‌گر است. اما زیان‌های حاصل از وقوع آتش‌سوزی که به‌عنوان خطرات تبعی آتش‌سوزی محسوب می‌شود، می‌تواند در ارزیابی ریسک، مورد شناسایی و در قالب بیمه‌نامه عدم‌النفع، پوشش داده شود که توجه به آن برای بیمه‌گران از یک سو و برای مدیران بنگاه تولیدی از سوی دیگر بسیار مهم است. در این خصوص جایگاه ریسک و مدیریت ریسک نیز اولویت ویژه‌ای دارد و اثر آن در محاسبه نرخ بیمه نیز آشکار می‌شود.

۵. دلایل اهمیت توجه به بیمه‌نامه عدم‌النفع

ازسوی بیمه‌گذاران

تقاضای این بیمه‌نامه ازسوی بیمه‌گذاران علاوه بر تأمین منافع بیمه‌ای، فواید دیگری نیز به همراه دارد و یا به‌عبارتی عوامل مؤثر بر افزایش تقاضای این نوع پوشش بیمه‌ای برای بیمه‌گذاران را می‌توان به این شرح نام برد:

- حفظ امنیت تولید

حفظ امنیت تولید برای بیمه‌گذاران با در اختیار داشتن این پوشش مهیا می‌شود.

- تخصص حرفه‌ای و دانش بیمه‌ای

در بیمه عدم‌النفع شناخت اجزا و مراحل تولید و نحوه تشخیص ریسک بسیار حائز اهمیت است. چه بسیار مواردی که بیمه‌گذار در هنگام ارزیابی و خرید بیمه‌نامه عدم‌النفع به علت عدم‌شناخت کافی از نوع پوششی که خریداری می‌کند و ازسوی دیگر

حفظ نیروی متخصص

امکان حفظ و تأمین نیروی کار ماهر و متخصص با دراختیارداشتن این پوشش در هنگام بروز وقفه در تولید برای کارفرمایان به وجود می‌آید و به واسطه تهیه این پوشش، عامل اصلی ازدست‌دادن نیروی کار متخصص که موجب ایجاد وقفه در فرآیند تولید و یا توقف آن است، حذف می‌گردد.

بهبود تولید

اعتبار بیمه‌گذار در قبال مؤسسات مالی و اعتباردهنده با اتباع این پوشش بیمه‌ای حفظ می‌گردد؛ زیرا این مؤسسات با اطمینان از پرداخت اقساط توسط واحد صنعتی حتی در زمان ایجاد وقفه، در ارائه اعتبار با اطمینان بیشتر اقدام می‌نمایند و به عبارتی بازپرداخت اقساط در زمان توقف تولید نیز با احتساب این پوشش بیمه‌ای برای گیرندگان تسهیلات تضمین می‌شود.

تقلیل ریسک

این پوشش سبب کاهش ریسک و تقلیل پتانسیل خسارت برای بیمه‌گذار می‌شود؛ به طوری که در مراحل ارزیابی، راه‌های کاهش خطر مشخص و با اعمال آن دامنه ریسک کاهش می‌یابد.

انتقال ریسک

انتقال ریسک یک روش رایج در واکنش به ریسک است و خسارت‌های احتمالی به واسطه آن جبران می‌شود؛ از این رو بیمه‌نامه عدم‌النفع را می‌توان از جمله این روش‌ها دانست که توجه به آن با طرح احتمال وقوع وقفه و زیان‌های پولی ناشی از آن اهمیت می‌یابد و می‌تواند موجب افزایش تقاضا برای این بیمه‌نامه شود.

جذب سرمایه و اعتبار

صنعت بیمه در کشورهای جهان سوم به دلیل ضعف بنیه مالی و کمبود نیروی انسانی ماهر و متخصص، نمی‌تواند سرمایه و ذخایر کافی را به کارگیرد و همگام با رشد سریع تکنولوژی و تکنیک‌های بیمه‌ای جهان پیش رود. جبران زیان‌های ناشی از وقفه تولید، نیازمند

ارزیابی دقیق ازسوی شرکت‌های بیمه و پشتیبانی و توان مالی بالای آنهاست. صنعت بیمه در کشورهای درحال توسعه نیازمند افزایش ظرفیت‌های بازار است و برای این منظور نیازمند تبادل تجربه و تکنولوژی با سایر کشورها و گسترش عملیات اتکایی، ضمن انتقال و توزیع جهانی ریسک است که بتواند پاسخ‌گوی تعهدات بیمه‌ای باشد. بیمه عدم‌النفع نیز در مرحله اجرا نیازمند یک پتانسیل قوی ازسوی بیمه‌گران است و ازسوی دیگر توان مالی بالا در پاسخ به تأمین بیمه‌ای و انجام تعهدات پذیرفته‌شده را می‌طلبد.

بیمه عدم‌النفع از جمله روش‌های انتقال ریسک است و شاید اهمیت این پوشش در واحدهای کوچک چندان محسوس نباشد ولی در واحدهای صنعتی بزرگ، خسارت‌های ناشی از توقف تولید بسیار مهم و سنگین است. به خصوص در واحدهای بزرگ تولیدی که به صورت سهامی عام اداره می‌شوند. در این بنگاه‌ها توقف تولید موجب زیان سهام‌داران این شرکت‌ها شده و حتی باعث تنزل ارزش سهام این شرکت‌ها در بورس می‌شود و در مواقعی حتی ممکن است زیان حاصل از توقف تولید چند برابر ارزش تأسیسات صدمه دیده باشد. بنابراین تحصیل پوشش عدم‌النفع در حقیقت می‌تواند علاوه بر به وجود آوردن امنیت تولید به عنوان یک عامل مؤثر و اثرگذار بر اطمینان سهام‌داران شرکت‌ها موجب جذب سرمایه و اعتبار بیشتر محسوب گردد. بیمه عدم‌النفع یک امر حیاتی برای فعالان اقتصادی است. با توجه به این امر پاسخ‌گویی به این سؤال که چرا در ایران فعالان اقتصادی نسبت به خرید این پوشش تقاضای جدی نشان نمی‌دهند نیز خالی از لطف نیست. برخی از علل این نوع واکنش با توجه به مطالعات صورت گرفته^۱ عبارت‌است از:

- فقدان مدیر ریسک در واحدهای صنعتی

۱. با توجه به اینکه درباره بیمه‌نامه عدم‌النفع کار تحقیقاتی و مطالعاتی چندانی به شکل مقاله و طرح‌های پژوهشی صورت نگرفته است و یا حداقل جستجوی ما نتیجه چندانی دربرداشته می‌توان پرداختن به این موضوع و دلایل عدم استقبال را به عنوان موضوعات پژوهشی و تحقیقاتی پیشنهاد نمود.

بیمه عدم‌النفع

از جمله روش‌های

انتقال ریسک است

و شاید اهمیت این

پوشش در واحدهای

تولیدی کوچک چندان

محسوس نباشد ولی در

واحدهای صنعتی بزرگ،

فشارت‌های ناشی از

توقف تولید بسیار

مهم و سنگین است

اعلام شده از سوی بیمه‌گران اتکایی خود از دلایل عدم تقاضا است.

بیمه‌نامه عدم‌النفع عاملی برای رشد و توسعه اقتصادی و ایجاد فضای مناسب برای تولیدکنندگان در بخش‌های صنعتی و غیرصنعتی است و با توجه به تأثیر بسزای این نوع بیمه‌نامه بر تولید و ایجاد امنیت برای فعالان اقتصادی، زمینه‌های رشد و توسع این نوع بیمه به‌خصوص در شرایط کنونی که بنگاه‌های اقتصادی با شرایط خاص رقابتی و ریسک‌های جدید مواجه‌اند، اهمیت بسزایی دارد.

از سوی دیگر توجه به ایجاد فضای مناسب برای شرکت‌های بیمه در توسعه شبکه بیمه و به‌خصوص بیمه عدم‌النفع، با توجه به حضور بخش خصوصی و اعمال حمایت‌های لازم از سوی نهاد نظارتی و به‌کارگیری سیاست‌های لازم در گسترش و توسعه این بیمه‌نامه را می‌توان از عوامل مؤثر بر توسعه آن دانست. علاوه بر آن توسعه مطالعات کاربردی و انجام پژوهش‌های تحقیقاتی و استفاده از تجربه سایر کشورها در شناسایی این رشته بیمه‌ای و ارائه راهکارهای اجرایی و عملیاتی مناسب در نحوه ارزیابی ریسک و محاسبه نرخ و کاهش ضریب خطا و سرعت تصمیم‌گیری می‌تواند نقش مهمی ایفا نماید. ایجاد شبکه‌های تخصصی فروش، استفاده از نیروی متخصص و کارآمد، تعیین و ارائه نرخ‌های مناسب با توجه به نوع پوشش ارائه شده به بیمه‌گذاران با عنایت به طرح تحول در صنعت بیمه و حرکت در جهت آزادسازی نرخ و همچنین تلاش در جهت گسترش و ایجاد فضای مناسب برای برقراری

به‌صورت مجزا و مستقل با شرح وظایف مدون یا به‌عبارتی عدم وجود مدیریت ریسک به‌عنوان یک جزء از ساختار سازمانی به شکل مجزا؛

- عدم تقسیم‌بندی و رتبه‌بندی واحدهای صنعتی که توان ارزیابی و شناسایی ریسک و طبقه‌بندی آن را دارند؛

- عدم تفکر صحیح از سوی فعالان اقتصادی که در مورد نحوه جبران خسارت و مدیریت فعالیت اقتصادی خود بعد از بروز حادثه یا ایجاد وقفه در تولید چاره‌اندیشی نمی‌کنند؛

- عدم شناخت کافی از این بیمه‌نامه و شرایط عمومی آن؛

- شناخت کافی بیمه‌گر از حساب‌های مالی و عملکرد سود و زیان بیمه‌گذاران برای محاسبه نرخ بیمه امری ضروری است اما بیمه‌گذاران از ارائه شفاف گزارشات مالی استقبال چندانی نمی‌کنند. از این رو می‌توان این نیاز بیمه‌گر را به‌عنوان عاملی در عدم تقاضای این نوع پوشش به حساب آورد؛

- مشخص نبودن نرخ بیمه و همچنین یکسان نبودن نحوه ارزیابی خطر و شناسایی آن که از روند خاصی تبعیت نمی‌کند و گاه به‌واسطه اعلام نرخ بالا و به‌واسطه عدم شناسایی کامل و عدم ارزیابی مناسب از ریسک، امکان ارائه چنین پوششی از سوی بیمه‌گر وجود ندارد و در شرایط واگذاری چنین ریسک‌هایی به‌صورت اتکایی، نحوه محاسبه نرخ بیمه توسط شرکت‌های بیمه اتکایی، مطرح می‌شود که گاه اعمال این فرآیند و ارائه نرخ‌های

ارتباط بین بیمه‌گذاران و بیمه‌گران و رقابتی نمودن نحوه فعالیت‌های شرکت‌های بیمه در به‌دست آوردن سهم این رشته از بازار همراه با کیفیت مطلوب و داشتن بیشترین سطح رضایتمندی بیمه‌گذاران از شرکت‌های ارائه‌دهنده این نوع بیمه‌نامه را می‌توان از جمله مهم‌ترین اقدامات لازم در توسعه و بهبود بیمه‌نامه عدم‌النفع صادرشده از سوی شرکت‌های بیمه دانست.

منابع

۱. اوترویل، ژان فرانسوا ۱۳۸۱، *مبانی نظری عملی بیمه*، ترجمه همتی، عبدالناصر و دهقانی، علی، انتشارات بیمه مرکزی ج.ا.ا، تهران، چ ۳.
۲. برانسون، اچ ویلیام ۱۳۷۲، *تئوری و سیاست‌های اقتصاد کلان*، ترجمه شاکری، عباس، نشر نی، تهران.
۳. پاول، آلن ۱۳۸۱، *بیمه‌های مهندسی*، ترجمه ریشه، علی‌اکبر، انتشارات بیمه مرکزی ج.ا.ا، تهران، چ ۱.
۴. جلالی، عبدالرضا ۱۳۷۹، *مدیریت تولید*، انتشارات مبین، تهران، ص ۱۲۳.
۵. کریمی، آیت ۱۳۷۷، *کلیات بیمه*، انتشارات بیمه مرکزی ج.ا.ا، چ ۳، صص ۳۶۰ و ۳۷۷.
۶. میرزاخانی، آتوسا و منتصرالدوله، مریم ۱۳۸۲، *'مدیریت ریسک در انتقال موقت انرژی'*، تازه‌های جهان بیمه، ش ۶۳.

7. Allens, AR 2005, 'Business interruption insurance', viewed 10 March 2010 <<http://www.aar.com.au>>.

8. UNCTAD 2004, 'The role of reinsurance brokers in developing countries', *Geneva United Nation's Report*, vol.56

9. World Development Market Report 1996, *World Bank*, Oxford University, Press.

10. 'MII Basic Course in Business Interruption Insurance', viewed 10 March 2010 <<http://insurance.com.my/mii/program>>.